

از طرح‌های پژوهشی منتشرنشده سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲:

گزارش نهایی طرح تدوین نظام جایگزین بین‌الملل

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری اقدام به انتشار طرح‌های پژوهشی انجام‌گرفته طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ کرده است. پژوهش جامع طرح تدوین «نظام جایگزین بین‌الملل» از جمله این پژوهش‌هاست که بزرگ‌ترین قرارداد منعقد شده با رقم ۸۵۱ میلیون تومان در فاصله این سال‌ها بوده است. گزارش نهایی این طرح شامل ۲۵ پروژه (اعم از پروژه‌های اجرایی، مطالعاتی و سیستمی) در ادامه آمده است.

تنظیم روابط میان دولت‌ها و الگوی راهنمای میان آن‌ها از مهم‌ترین کارکردهای روابط نظام بین‌المللی است که می‌تواند از مخاصمات جلوگیری کرده و به تسهیل همکاری مسالمت‌آمیز میان دولت‌ها بیانجامد. بر این اساس ساختار نظام بین‌الملل عبارت است از قواعد و منابعی که نوعی زبان یا وسیله ارتباطی میان دولت‌هاست. ساختار روابط بین‌الملل نقش شکل‌دهنده و حتی تعیین‌کننده بر رفتار خارجی دولت‌ها دارد.

بر این اساس در دهه‌های اخیر خصوصاً پس از فروپاشی بلوک شرق و تک‌قطبی شدن نظام جهانی و آشکارتر شدن ناکارآمدی-های موجود، گفتمان انقلاب اسلامی در جهان ظاهر شد که نقدهای جدی بر ساختار موجود وارد آورد و با به چالش کشاندن پایه‌ها و اساس منطق موجود نظام بین‌الملل درصدد ارائه اهداف و راهکارهای جدید بود. در راستای این موضوع مقرر گردید تا با ارائه طرحی پژوهشی با عنوان طرح تدوین نظام جایگزین بین‌الملل در جهت اهداف جمهوری اسلامی ایران گامی اساسی برداشته شود.

به منظور انجام این طرح کلان، ۲۲ پروژه در تعامل با یکدیگر تعریف شده‌اند که در سه مرحله عمده این طرح کلان اجرایی شد:

۱- استخراج مطالب از مطالعات ۱۳ گانه در سه حوزه (اقتصادی، سیاسی، حقوقی و ایدئولوژیک) برای شناخت و مدل‌سازی نظام کنونی.

۲- مدل‌سازی نظام بین‌الملل کنونی و آسیب‌شناسی آن و تشخیص اصلاحات، تغییرات، ظرفیت‌های موجود، خلأ ارکان و ساختارهای ضروری

۳- همخوان سازی مطالب و مفهوم‌سازی از اصلاحات و طراحی مدل‌های گوناگون و انتخاب مدل برتر نظام جایگزین بین‌الملل

همان‌طور که در تصویر بالا مشخص است این ۲۲ پروژه در تعامل با یکدیگر تعریف شده‌اند که ۱۳ عنوان از آن را پروژه‌های مطالعاتی تشکیل می‌دهند. پس از انجام مطالعات و با یکپارچه‌سازی آن‌ها، وضعیت کنونی نظام بین‌الملل مدل می‌گردد و با اجرای این مدل مهم‌ترین آسیب‌های آن شناسایی شد و بر اساس آسیب‌های شناسایی شده از نظام کنونی، پیشنهادات اولیه‌ای در مسیر تدوین نظام پیشنهادی اصلاحی بین‌الملل ارائه شد.

فهرست عناوین پروژه‌های انجام شده:

پروژه‌های تحقیقاتی

الف- عدالت

عدالت بین‌المللی از منظر درون‌دینی (اینجا مشاهده کنید)
عدالت بین‌المللی از منظر برون‌دینی (اینجا مشاهده کنید)

ب- مهدویت

شناخت اندیشه بین‌الملل توحیدی-اسلامی و دکترین مهدویت (اینجا مشاهده کنید)

ج- مبانی نظری

شناخت اندیشه‌ها و مبانی نظری نظام اقتصادی بین‌الملل (اینجا مشاهده کنید)
شناخت اندیشه‌ها و مبانی نظری نظام سیاسی بین‌الملل (اینجا مشاهده کنید)

د- سیر تحولات و اهداف

بررسی هدف، سیر تشکیل، تحول و کارکردهای نهادهای بین‌المللی، مجامع بین‌المللی و قدرت‌های جهانی از دیدگاه اقتصادی (اینجا مشاهده کنید)
بررسی هدف، فرآیند تشکیل و تحول مجامع بین‌المللی و قدرت‌های جهانی از دیدگاه سیاسی (اینجا مشاهده کنید)

ه- کارکردها و ساختارها

کارکردها و ساختارهای نهادهای بین‌المللی از دیدگاه حقوقی
بررسی هدف، سیر تشکیل، تحول و کارکردهای نهادهای بین‌المللی، مجامع بین‌المللی و قدرت‌های جهانی از دیدگاه اقتصادی
شناخت کارکردها و ساختارهای نهادهای بین‌المللی از دیدگاه سیاسی

و- روح حاکم بر نظام سلطه

شناخت ساختار غیررسمی قدرت سیاسی و روح حاکم بر نظام جهانی
مفهوم‌شناسی و شناخت ساختار قدرت اقتصادی و روح حاکم بر نظام جهانی
شناخت مبانی ایدئولوژیک نظام سلطه جهانی

الف- یکپارچه‌سازی و تحلیل

گزارش پیشرفت پروژه تدوین مدل یکپارچه‌سازی و تحلیل نتایج مطالعات پروژه‌های این طرح

ب- تحلیل و مدل‌سازی

مانیفست جمهوری اسلامی ایران در خصوص اداره جهان
شناخت اجزا و پارامترهای اصلی نظام بین‌الملل کنونی
طراحی مدل نظام بین‌الملل کنونی

پروژه‌های طراحی مدل نظام جایگزین

الف- آسیب‌شناسی

آسیب‌شناسی و ریشه‌یابی معضلات کنونی و ارائه پیشنهادات اصلاحی برای نظام بین‌المللی

ب- طرح مدل نظام جایگزین

مدل‌سازی نظام جایگزین بین‌الملل بر اساس پیشنهادات ارائه شده
شبیه‌سازی آینده نظام جایگزین و ارائه طرح دستیابی

گزارش عملکردها

۲ گزارش پیشرفت پروژه تدوین مدل یکپارچه‌سازی و تحلیل نتایج مطالعات پروژه‌های این طرح
گزارش نهایی

* لازم به ذکر است، هر یک از این پروژه‌های مطالعاتی که ذیل طرح تدوین نظام جایگزین بین‌الملل انجام شده است،
به صورت جداگانه در وبسایت این مرکز منتشر خواهد شد.

برای مطالعه و دریافت متن کامل این پژوهش، روی لینک زیر کلیک کنید.